

תוכן עיניינים

4

מבוא לתלמיד

5

השירות לעיוור

אגף השיקום - משרד הרווחה

זכאות לתעודת עיוור/ לקוי ראייה

זכויות ושירותים נלווים

8

המוסד לביטוח לאומי

קצבאות, זכויות נלוות ותוכניות לשיקום מקצועי

11

עמותת "עלה"

"אלומה" - שירות לאומי ללקוי ראייה

המכינה לבגרות ללקוי ראייה ועיוורים

קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית

שיעורי עזר והקראה לסטודנטים

הספרייה המוקלטת ע"ש ד"ר אנה ברכות מינץ ז"ל

מחשבים, ציוד טכנולוגי מותאם ומרכזי למידה לעיוור

מלגות הצטיינות ומלגות סיוע

תחנות מידע וייעוץ ללקוי ראייה ועיוורים

פרויקט החונכות לילדים לקוי ראייה ועיוורים

פרויקט החונכות לילדים להורים עיוורים

"לא רואים ממטר" - תוכנית רדיו על עיוורים ועיוורון

קו מידע על פעילויות "עלה"

17

טלפונים חיוניים

4

לקראת סיום לימודיך בבית הספר התיכון ניצבות בפניך שאלות רבות הקשורות להמשך דרכך והתפתחותך האישית. המודעות למגוון הזכויות והשירותים שעומדים לרשותך הינה תנאי יסוד בגיבוש ההחלטה לקראת המעבר ללימודים האקדמיים ומרכיב מרכזי להכרת מכלול האמצעים שיסייעו לך בדרכך אל התואר.

בחברת ז'ננסה להקיף את מירב המידע השימושי אודות זכויות ושירותים להם את/ה זכאי/ת מהמוסד לביטוח לאומי (הכל בהתאם לחוק, לתקנות ולהוראות של חוק נכות כללית) והשירות לעיוור במשרד הרווחה, תכניות לימודים מותאמות לשיפור ההישגים בבחינות הבגרות, הכנה לבחינה הפסיכומטרית, שירות לאומי במוסדות חינוך, רווחה או בריאות, אבחונים והכוונה לקראת לימודים אקדמיים או מקצועיים, טכנולוגיה ומרכזי למידה המותאמים ללקויי ראייה באוניברסיטאות ומכללות ומגוון השירותים הניתנים לסטודנטים לקויי ראייה.

אנו רואים חשיבות עליונה להביא לידיעתך כי הלימודים האקדמיים אומנם דורשים השקעה ומאמץ, אולם מערכת רחבה של שירותים המוצעים בפניך לקראת הלימודים ובמהלכם היא המתכון הבטוח שלנו להצלחה שלך.

אנו בטוחים כי הזכויות, השירותים והטכנולוגיה המתקדמת שיוצגו לפניך בחברת ז'נסייעו להתקדמותך לקראת חיים עצמאיים, ומקווים כי תקראי/י בעיון את המידע המופיע בחוברת. עשינו מאמץ שכל המידע המעודכן, נכון ליום הוצאת חוברת מידע זו, יהיה פרוש בפניך, ואולם, לאורך זמן יתכנו שינויים, ולכן מידתיי תחילת שנה כדאי להתעדכן בתוכניות השונות המוצעות ע"י המוסדות השונים.

לפרטים נוספים נשמח לעמוד לרשותך במשרדי עמותת "עלה" בטלפון:

02-5882155/2677/2770, פקס 02-5826166

כתובת דוא"ל: lcb@savion.huji.ac.il

השירות לעיוור

אגף השיקום – משרד הרווחה

זכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה

הנפקת תעודת עיוור/לקוי ראייה בסמוך ככל הניתן למועד הפגיעה בראייה, הינה צעד חשוב להכרת שירותי השיקום והרווחה הקיימים. במשרד הרווחה פועל "השירות לעיוור" – גוף ששם לו למטרה לפעול לשיקום אוכלוסיית לקויי הראייה והעיוורים בישראל. הזכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה נקבעת באם מתקיים אחד מן הקריטריונים הבאים:

א. העדר ראייה מוחלט.

ב. חדות ראייה מירבית של 3/60 בעין הטובה יותר, אך בעזרת משקפיים.

ג. צמצום שדה הראייה לזווית שראייתה אינה עולה על 20 מעלות בעין הטובה יותר.

השלבים לקבלת תעודת עיוור/לקוי ראייה:

א. יש לפנות לקבלת הטופס לבדיקת הזכאות ("בקשה לתעודת עיוור/לקוי ראייה") - מסמך זה ניתן להשיג במקומות ציבוריים רבים, כגון: המחלקות לשיירותם חברתיים ברשויות המקומיות, מרפאות עיניים בבתי חולים, אגודות למען העיוור, מרכזי שיקום ותחנות שירות יעוץ לאזרח (ש"ל). כמו כן ניתן למצוא טפסים אלה באתר האינטרנט של משרד הרווחה שכתובתו: <http://www.molsa.gov.il/MisradHarevacha>

ב. יש לגשת לבדיקה אצל רופא העיניים ולקבל את תוצאות הבדיקה על גבי הטופס הנ"ל.

ג. יש למסור טופס זה למחלקה לשיירותם חברתיים במקום המגורים, לאחר שמולא ע"י הרופא בקהילה, בצירוף תמונת פספורט וצילום תעודת זהות, יש לרשום מאחורי התמונות שם ומספר תעודת זהות (9 ספרות).

ד. לאחר מכן, יקבל הפונה זימון לבדיקת עיניים נוספת אצל רופא מומחה מטעם השירות לעיוור.

ה. בתום כשלושה חודשים ממועד הגשת הבקשה, תתקבל התשובה באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים הקרובה למקום מגוריך.

תשוב לציין:

- 1.** באם התשובה שנתקבלה הינה שלילית או שאינה כוללת את דמי הליווי, רשאי האדם לפנות באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים אל ועדת העררים.
- 2.** התעודה אינה מזכה בנכות רפואית אוטומטית של 100% המוכרת על ידי ביטוח לאומי. לשם כך יש לפנות ישירות לסניף המוסד לביטוח לאומי באיזור המגורים.
- 3.** תעודת העיוור/לקוי ראייה ניתנת לצמיתות או באופן זמני בהתאם לממצאים הרפואיים ולאישור השירות לעיוור.

זכויות ושירותים נלווים

- דמי ליווי:** בעלי תעודת עיוור/לקוי ראייה מגיל 18 ועד גיל הפרישה זכאים לסיוע בדמי ליווי בשיעור של עד 11.3% מהשכר הממוצע במשק באם הם עומדים באחד הקריטריונים הבאים:
- 1.** חדות הראייה אינה עולה על 1/60 בעין הטובה יותר ובעזרת משקפיים.
  - 2.** צמצום שדה הראייה כך שזווית הראייה המרבית אינה עולה על 10 מעלות בעין הטובה יותר.

זכאות זו נחלקת לשלוש קבוצות זכאים:

- 1.** דמי ליווי מלאים לאדם עובד או לומד.
- 2.** 75% לאדם שאינו עובד ואינו מקבל קצבת שר"מ (קצבת שירותים מיוחדים).
- 3.** 50% לאדם שאינו עובד ומקבל שר"מ.

תחבורה ציבורית

הצגת תעודת עיוור/לקוי ראייה בעת הכניסה לכלי תחבורה ציבורי מקנה את ההטבות הבאות:

- 1.** פטור מלא מתשלום בנסיעות עירוניות באוטובוס (עד קוד 7).
- 2.** הנחה בשיעור של 50% ממחיר הנסיעה באוטובוס לאדם העיוור/לקוי הראייה ומלווה בנסיעות בין עירוניות.

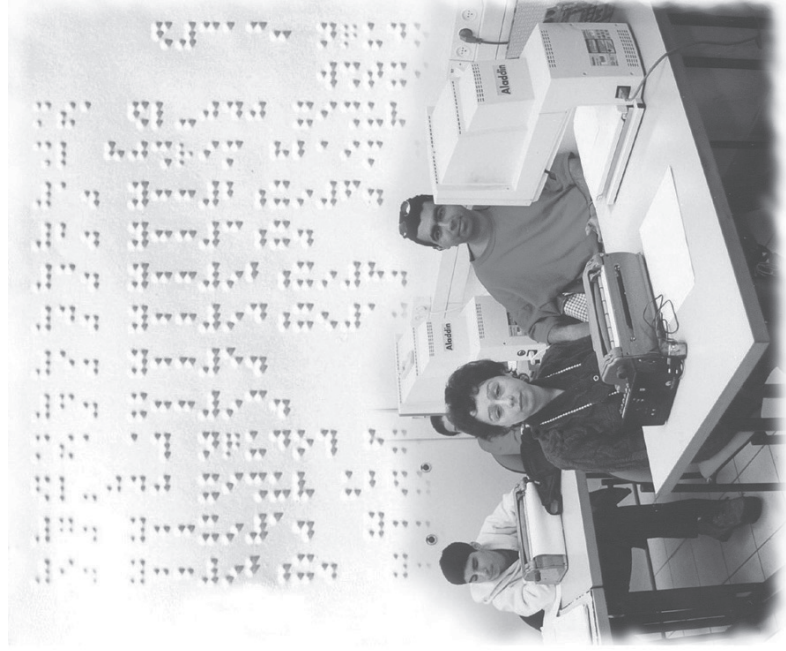
3. פטור מלא מתשלום בנסיעות ברכבת ישראל (המלווה זכאי להנחה בשיעור של 50% ממחיר הנסיעה בכל הקווים פרט לרכבות הפרברים).

סיוע לסטודנטים

סטודנטים נושאי תעודת עיוור/לקוי ראייה, שהתקבלו ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה ולא אושרה זכאותם לשיוקום מקצועי מאת המוסד לביטוח הלאומי, יכולים לפנות בבקשה לסיוע השירות לעיוור במימון מעונות, מקרריאים ומכשירי עזר. הפנייה תיעשה באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים.

הדרכה שיוקמית

שירות זה ניתן לאנשים עיוורים ולקויי ראייה בכל הגילאים ומטרתו להקנות טכניקות מיוחדות להתמצאות וניידות, ניהול חיי יומיום, כלכלת בית, תקשורת ושיוקום תפקודי הראייה. המחלקה לשירותים חברתיים מספקת הדרכה שיוקמית באמצעות "מגדל אור" – מרכז ארצי להדרכה שיוקמית.

2 המוסד לביטוח לאומי

קצבאות, זכויות נלוות ותוכניות לשיקום מקצועי.

המוסד לביטוח לאומי קבע תנאים לאישור זכאות לקצבאות הניתנות לעיוור/ לקוי הראייה בהתאם למגבלתו ומצבו. פרק זה יעסוק בקצבת הנכות, קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים וזכאות לשיקום מקצועי. שמפיעל אגף השיקום במוסד לביטוח לאומי בשיתוף השירות לעיוור במשרד הרווחה ועמותת "עלה".

1. קצבת נכות חודשית

המוסד לביטוח לאומי מגדיר את הזכאי לקצבה זו מי שהיניו "נכה" (כולל עבור לקויי ראייה), דהיינו מבוסס שעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי ממחלה, תאונה או לידה אין לו הכושר להשתכר ואין הוא משתכר סכום השווה ל- 25% מן השכר הממוצע. כמו כן, במקרה שכושר ההשתכרות בפועל הצטמצם עקב הליקוי (בין בבת אחת ובין בהדרגה) ב- 50% או יותר, לאחר שהמבוסס ייבדק בדיקות רפואיות וימציא מסמכים רפואיים המעידים על מחלתו, יקבע רופא מוסמך מטעם הביטוח הלאומי את אחוז הנכות הרפואית של המבוסס.

קצבת נכות ניתנת לזכאים מגיל 18 - 3 חודשים ומעלה (את התהליך ניתן להתחיל מגיל 18).

שיעורי הקצבה:

א. נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר בשיעור של 75% או יותר זכאי לקצבת נכות חודשית מלאה. שיעור הקצבה המלאה ליחיד הינו 26.75% מן השכר הממוצע במשק.

ב. נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור שבין 74%-60%, זכאי לנכות חודשית חלקית בהתאם לדרגת אי הכושר.

2. קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים

זכאים לקצבה זו הם בין השאר עיוורים/לקויי ראייה שנקבעה להם נכות רפואית בהתאם לתקנות ולחוק ומתגוררים לבדם או עם בני זוג עיוורים.

3. זכויות נלוות למקבלי קצבת נכות

קופות חולים – זכאות לפטור מתשלום בעד ביקור אצל רופא פנימי ומקצועי, בעד התחייבות בבית חולים וביקור במכונים ומרפאות חוץ. רשימת הזכאים לפטור מועברת ישירות על ידי המוסד לביטוח לאומי.

משרד הבינוי והשיכון – בעלי דרגת אי כושר השתכרות בשיעור של 75% לפחות (בכללם לקויי ראייה ועיוורים בעלי תעודת עיוור), זכאים לסינוע בשכר דירה (צבורי או פרטי) או ברכישת דירת קבע מאחת החברות הציבוריות (חלמיש, עמידר, עמיגור, פרזות, מתן חן, שיקמונה חלד ועוד). לגבי שיעור דרגת א-כושר, ניתן לקבל פרטים במרכז הארצי של הביטוח לאומי בטלפון *6050 או בסניף הקרוב למקום מגוריך.

4. תוכניות לשיקום מקצועי לעיוורים/לקויי ראייה עם תעודת עיוור

אדם מעל גיל 18 ו-3 חודשים עם לקות של 20% ומעלה, יכול להיות זכאי לשיקום מקצועי על פי חוק נכות כללית ע"י אגף השיקום במוסד לביטוח לאומי. אדם הנושא תעודת עיוור/לקוי ראייה מטופל על ידי השירות לעיוור, יפנה לרכז ההשמה במחוז מגוריו (רשימה מצורפת בעמ' 18) והוא ישמש מתווך למחלקת השיקום של המוסד לביטוח לאומי באזור מגוריו. ניתן לפנות באופן ישיר למחלקת השיקום בסניף המוסד לביטוח לאומי באזור המגורים (רשימה מצורפת בעמ' 17).

להלן פירוט השלבים לקבלת סיוע בשיקום מקצועי:

1. רכז ההשמה של השירות לעיוור ימלא דו"ח מקיף המפרט את תוכנית השיקום המקצועי (אבחון מקצועי, מכינות, השכלה גבוהה) כולל רקע סוציאלי, פרטי נכות, סל שירותי התמיכה הנדרש, השכלה וכי"ב ויעברים לידי פקיד השיקום במוסד לביטוח לאומי.
2. פקיד השיקום ידון בבקשת הזכאות לשיקום ועלויותיה, והחלטתו תועבר לרכז ההשמה האזורי של השירות לעיוור או לתובע במישור, בהתאם להחלטת התובע.

אישור התוכנית על ידי עובד השיקום של המוסד לביטוח לאומי משמעותו מתן שירותים נרחבים לעיוור/לקוי הראייה. במהלך תוכנית השיקום מוענקים השירותים הבאים:

טחם שיקום:

- 1.** מכינה קדם אקדמית: במהותה עומדת השלמת הגרות והכנה ללימודים אקדמיים. אישור ההפניה למכינה ייעשה בזיקה לסיכוי ההשתלבות במוסדות להשכלה גבוהה וקורסים מקצועיים אחרים בהם נדרשת תעודת בגרות. במסגרת המכינה נעשית גם הכנה לבחינה הפסיכומטרית (ראה פרק 3).
- 2.** קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית מותאם ונגיש ללקויי ראייה - אדם עיוור/ לקוי ראייה שלא השתתף במכינה, זכאי לקורס פסיכומטרי מרכזי המתקיים במרכז הלמידה של "עלה" באוניברסיטה העברית בירושלים. במהלכו מקבל כל תלמיד שירותים נוספים מעבר לקורס פסיכומטרי רגיל (יתכנו קורסים באיזורים אחרים בארץ, תלוי במספר הנרשמים).

שיקום:

סל שירותי התמיכה המוצעים:

- שכר לימוד
  - ציוד טכנולוגי מותאם
  - שירותי הקראה
  - שיעורי עזר
  - הנגשת חומרי הלימוד
- (באמצעות המרת החומר הכתוב למדיה קולית/בריל/הגדלה).
- רכישת צורכי לימוד כמו:

קלטות (ריקות) ודיסקים לצרכי הקלטת השיעור או הקראות אחרות.

חלק מן השירותים הנ"ל ניתן לכצע באמצעות עמותת "עלה".

עמותת "עלה" 3

עמותת "עלה" נוסדה בשנת 1989 במטרה לקדם את ההשכלה בקרב עיוורים ולקווי ראייה כמנוף לשילובם בחברה. "עלה" הקימה את מרכז הלמידה לעיוור בקמפוס הר הצופים של האוניברסיטה העברית בירושלים ושלוות באוניברסיטאות ומכללות נוספות בארץ וראה רשימה המופיעה בעמוד 18). העמותה מסייעת בכל שנה ללקוי ראייה רבים להשתלב בלימודים גבוהים ולסיים בהישגים ראויים לציון.

מרכז הלמידה לעיוור מלווה את הסטודנט החל מן השלבים הראשונים של ייעוץ אקדמי, תעסוקתי, דרך שירותי הדרכה וניידות העוזרים להתמצאות בקמפוס ומחוצה לו, הכוונה ללימודים אקדמיים וכלה באמצעים טכנולוגיים מהמתקדמים ביותר ושירותי הקראה במהלך הלימודים.

להלן השירותים שמפעילה "עלה":

"אלומה" - שירות לאומי ללקויי ראייה

עמותת "עלה" החלה בשנת הלימודים תשס"ז בהפעלתו של פרויקט ייחודי לשירות לאומי ללקויי ראייה ועיוורים בישראל. הפרויקט – פרי יוזמה משותפת ל"עלה" ולשירות לעיוור, מופעל בעזרת עמותת "שלומית". פרויקט נוסלים חלק לקויי ראייה בני 18-21 מכל רחבי הארץ, שסיימו לימודים בבתי ספר תיכוניים. ההשתתפות בתוכנית "אלומה" תזכה את המתנדבים בכלל הזכויות הקבועות עבור שירות לאומי וזכויות נלוות.

בשנת ההתנדבות יפעל כל אחד מהמתתתפים בתוכנית במסגרת מוסדות חינוך, רווחה או בריאות בהתאם לכישוריו ויכולותיו. זאת – במשך 12 חודשים, 30 שעות בשבוע. במקביל יזכה כל אחד מהמתנדבים בשירות הלאומי לתוכנית אישית מותאמת לפיתוח עצמאות, ניידות, שימוש באבזרי עזר ומחשבים ועוד, בהיקף של 10 שעות בשבוע, לפחות.

במשך שנת הפעילות ילווה כל אחד מהמתנדבים בתוכנית ע"י רכז מטעם עמותת "עלה" שיפעל לאיתור מקום פעילות ויסייע בהתמודדות היום יומית. בנוסף, ילווה

כל מתנדב ע"י רכז/ת עמותת "שלומית" הפועלת בקרב כלל מתנדבי השירות הלאומי באזור מגורי המתנדב. מועמדים המבקשים לקיים שירות לאומי באזור ירושלים יזכו לדיוור במסלולים שונים למשך שנת הפעילות. ראוי לציין כי כל אחד מהמתנדבים יוכל ליטול חלק בקורס ההכנה לבחינה הפסיכומטרית או במסלול מיוחד במכינה לפי הצורך ולקבל את הסינוע הלימודי הנדרש.

כאמור, לכל אחד מהמעוניינים להשתתף בתוכנית תיבחן התאמה אישית למקום ההתנדבות ולתכנים לשנת הפעילות שיהיה בהם כדי להיות שלב לקראת לימודים אקדמיים או מקצועיים. עמותת "עלה" ממליצה ליטול חלק בתוכנית ולפתח את העצמאות, יכולת הנתינה וההתפתחות האישית.

לפרטים נוספים נא לפנות בהקדם האפשרי למזכירות עמותת "עלה" בטלפון: 02-5882155.

המכינה לנגרות לקניי ראייה ועיוורים

המכינה מיועדת לתלמידים לקניי ראייה/עיוורים אשר לא סיימו את בחינות הבגרות בכיכון או מעוניינים לשפר את ציוני הבגרות. במקביל להוראה הכיתתית והפרטנית, המכינה שמה את הדגש על פיתוח הלמידה העצמית של התלמיד בשילוב הטכנולוגיות המסויעות ושימוש בעזרי הראייה.

המכינה פועלת במרכז הלמידה לעיוור שבמסגרת היחידה למעורבות חברתית - דיקנט הסטודנטים שבאוניברסיטה העברית בירושלים.

למכינה יכולים להתקבל לקניי ראייה בגילי 18-29. לקניי ראייה הינו אדם בעל תעודת עיוור (כמוזכר לעיל) או בעל אישור נכות על רקע ראייה מהמוסד לביטוח לאומי. המועמדים יתקבלו על בסיס ראיון אישי ומבחני ידע במתמטיקה ואנגלית.

במכינה ניתן להשלים בגרויות בחכנית חד שנתיות ודו שנתיות, בתנאים מותאמים, לעיוורים/לקניי ראייה כגון: התאמות למבחני הבגרות, ציוד טכנולוגי מותאם, חונכים אישיים ומערך ליווי צמוד. חלמידי המכינה יכולים לגור במעונות הסטודנטים או במסלולי דיוור אחרים. במשך תקופת הלימודים מקבלים חלמידי המכינה הכוונה לקראת המשך לימודים באוניברסיטאות ומכללות.

התלמידים במכינה נהנים מפעילויות העשרה חברתית במגוון תחומים.

ככפוף לתנאים הסוציאליים של כל תלמיד מכינה, ניתן סיוע במלגת מחייה, למשך תקופת הלימודים במכינה. פרטים בטלפון: 02-5883933

קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית

בחלק ממוסדות ההשכלה הגבוהה משמשת הבחינה הפסיכומטרית (בנוסף לצויני הבגרות), תנאי הכרחי לקבלה ללימודים גבוהים, ותלמידים רבים מתכוננים לקראתה באמצעות מכוני ההכשרה המופעלים על ידי גופים פרטיים שונים בארץ. מכונים אלו פועלים לקידום ושיפור הישג הנבחנים על בסיס תרגול ורכישת מיומנויות למידה הקשורות למאפייני הבחינה.

עמותת "עלה" מקיימת קורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית עבור תלמידים לקויי ראייה ועיוורים. הקורס מתקיים במרכז הלמידה לעיוור באוניברסיטה העברית בירושלים. תיחך פתיחה של קורסים במקומות נוספים, על פי מספר הנרשמים. ההכנה לבחינה היא על פי ההתאמות ללקויי ראייה ועיוורים בבחינה הפסיכומטרית. קורס ההכנה כולל מפגשים חד שבועיים שמעביר מדריך מקצועי להכנה לבחינה הפסיכומטרית. הלימוד מתקיים בקבוצות קטנות המאפשרות יחס אישי ופיקוח על הישגים. בנוסף לשיעורים בקורס מקבל כל תלמיד חונכים אישיים לתרגול החומר הנלמד. זאת – בנוסף להתאמה של חומרי הלימוד הכתובים בהגדלה או בהקלטה לפי הצורך של כל תלמיד.

המעוניינים להשתלב בקורס זה יוכלו ליצור קשר עם מזכירות עמותת "עלה" בטלפון : 02-5882155.

שיעורי עזר והקראה לסטודנטים

אחד השירותים המרכזיים ש"עלה" מספקת לסטודנטים לקויי ראייה באוניברסיטאות ובמכללות שונות הוא מתן שיעורי עזר ושעות הקראה לחומר אקדמי על ידי סטודנטים. השירות ניתן בהתאם למסגרת תוכנית השיקום של המוסד לביטוח לאומי לכל סטודנט על פי צרכיו הלימודיים. סטודנטים שאינם זכאים לתוכנית שיקום – "עלה" תשאף להשיג עבורם מענה אחר. סטודנטים המעוניינים לקבל שירות זה יכולים לפנות לעובדות הסוציאליות המרכזות נושא זה ב"עלה".

סטודנטים של האוניברסיטה העברית בטלפון 02-5883284.

לסטודנטים במכללות ובאוניברסיטאות אחרות בטלפון 02-5881755.
כמו כן, ניתן לקבל מידע וסיוע ביחידות התמיכה המצויות באוניברסיטאות
השונות המפורטים בסוף החוברת (עמ' 19).

הספרייה המוקלטת ע"ש ד"ר אנה ברכת מינץ ז"ל

הספרייה המוקלטת נמצאת במרכז הלמידה לעיוור באוניברסיטה העברית
בירושלים. בספרייה יש כאלפי פריטים מתחומים שונים ומגוונים. כל הספרים
מוקלטים בארבעה ערוצים, ויש צורך להצטייד בטייפ ארבעה ערוצים כדי להאזין
לקלטות. הספרים המוקלטים מיועדים לציבור תלמידי התיכון, הסטודנטים
והאקדמאים העיוורים, לקווי הראייה ולקווי הלמידה. השאלת הספר היא למשך
שנה, וניתן להאריך את משך ההשאלה לשנה נוספת.

שימוש בספרייה המוקלטת:

השירות מיועד לכל אדם עיוור, לקויראייה או ללקו למידה ברחבי הארץ המעוניין בספר
המצוי בספרייה או המבקש להקליט ספר שאינו ברשות הספרייה המוקלטת:

1. הרשמה: המבקשים להירשם לספרייה המוקלטת ימלאו כרטיס קורא, אותו
ניתן לקבל בטלפון: 02-5883199

2. הזמנת ספר: ניתן להזמין ספר הנמצא ברשימת הספרים המוקלטים
בספרייה. לחילופין ניתן לבקש הקלטה של ספר שאינו נמצא במאגר הספרים
המוקלטים. המבקש להזמין ספר מוקלט, יוכל לעשות זאת ע"פנייה טלפונית.
חשוב לציין בהזמנה את השם המדויק של הספר והמחבר.

אם הספר אינו מוקלט, יש ליצור קשר טלפוני עם הספרייה. הקלטת ספר חדש
לוקחת זמן רב, ויש להיערך לכך מראש.

מחשבים, ציוד טכנולוגי מותאם ומרכזי למידה לעיוור

עמותת "עלה" בסיוע הקרן לפיתוח שרתים לנכים במוסד לביטוח לאומי והשירות
לעיוור במשרד הרווחה, מפעילה מרכזי למידה לעיוור באוניברסיטאות ומכללות
שונות ברחבי הארץ (ראה רשימה המופיעה בעמוד 19). המרכזים כוללים
מחשבים בעלי תוכנות עזר וציוד טכנולוגי המתאים ללקווי ראייה ועיוורים. כמו
כן, "עלה" מקיימת מאגר להשאלת ציוד עזר מותאם לסטודנטים לקווי ראייה
בהתאם לתנאי ההשאלה. הפרטים ניתן לפנות לטלפון 02-5882180.

מלגות הצטיינות ומלגות סיוע

“עלה” מעניקה מלגות סיוע והצטיינות על פי הפירוט המצורף להלן.

ניתן לברר את תנאי קבלת המלגה הרלוונטית במשרדי עמותת “עלה”

בטלפון: 02-5882155

- **מלגות פרוץ' יהושע אריאלי ז"ל** לתלמידים מצטיינים

- **מלגות איאן קרטן** לסטודנטים עיוורים מצטיינים במדעים

- **מלגות “הקדש רוזנברגר”** לסיוע בשכר לימוד לתלמידי מכללות ובהקראה

לסטודנטים באוניברסיטאות בשיתוף עם השרות לעיוור במשרד הרוחה

(המלגה מיועדת לסטודנטים שאינם זכאים לתכניות שיקום מהמוסד

לביטוח לאומי).

- **מלגות ע"ש שירלי סיפר ז"ל** לסטודנטים לקויי ראייה בתחום עבודה סוציאלית.

- **מלגות ע"ש יאיר שניא ז"ל** לבוגרי המכינה המצטיינים.

תחנות מידע וייעוץ ללקויי ראייה ועיוורים

“עלה”, בשיתוף ומימון השרות לעיוור במשרד הרוחה, מקיימת שירות מידע וייעוץ במרפאות עיניים במרכזים רפואיים ובבתי חולים בכל רחבי הארץ. השירות נועד לקשור בין השירותים הניתנים ללקויי הראייה בקהילה לבין אנשים הנמצאים בתחילת תהליך של אובדן ראייה בכל הגילים. את השירות מפעילים סטודנטים לקויי ראייה ועיוורים הלומדים במקצועות טיפוליים.

לפרטים בשפות שונות אודות תחנת המידע ניתן לפנות בטלפון: 03-6393938.

פרויקט החונכות לילדים לקויי ראייה ועיוורים

עמותת “עלה” מפעילה בכל רחבי הארץ פרויקט חונכות לתלמידים לקויי ראייה ועיוורים. פרויקט החונכות מתקיים בשיתוף ארגון פר"ת, משרדי הרוחה והחינוך ומזכה את החונכים במלגת חונכות. במסגרת הפרויקט מתקיימת חונכות אישית על ידי סטודנטים לילד/ה לקויי ראייה. החונכות מתבצעת בבית הילד/ה או במסגרת בית הספר או הפנימייה. בחונכות מקיים החונך פעילות בתחומים שונים: סיוע בלימודים, העשרה חווייתית, יצירת קשר חברתי עם הילד ועוד. סטודנטים לקויי ראייה או עיוורים וכן תלמידי המכינה לבגרות של “עלה” מוזמנים להשתתף בפרויקט חשוב זה ולתרום מן החוויה האישית והניסיון שלהם. לפרטים ניתן לפנות לרכז הארצי של הפרויקט במשרדי עמותת עלה בטל. 02-5882155.

פרויקט החונכות לילדים להורים עיוורים

עמותת "עלה" מקיימת מזה מספר שנים פרויקט חונכות אישית לילדים להורים עיוורים ולקווי ראייה באזורים שונים בארץ. הפרויקט מיועד לילדים בכיתות א'-ז' שהוריהם (לפחות אחד ההורים) הינו בעל תודעת עיוור. גם בפרויקט זה נטלים חלק סטודנטים הפועלים תמורת מלגת חונכות. הפעילות בפרויקט זה מתמקדת בהעשרה חווייתית וחברתית, אך ניתן גם סיוע לימודי ילדים. החונכות מתקיימת פעמיים בשבוע למשך ארבע שעות שבועיות.

סטודנטים לקווי ראייה ועיוורים יכולים להיות חלק מפרויקט מיוחד זה. לפרטים ניתן לפנות לרכז הארצי של הפרויקט במשרדי עמותת "עלה" בטל. 02-5882155

"לא רואים ממטר" - תוכנית רדיו על עיוורים ועיוורון

"לא רואים ממטר" היא תוכנית רדיו בנושאי עיוורון המופעלת ע"י סטודנטים לקווי ראייה ועיוורים. התוכנית הינה פרי יוזמתה של עמותת "עלה" בשיתוף עם המחלקה ליזמות חינוכית של מכללת דוד ילון.

ניתן להאזין לתוכנית בתדר 106-FM או באתר: WWW.MSRADIO.HUJI.AC.IL.
הצעות, בקשות ושאלות בנושאים שונים ניתן להעביר בדוא"ל radioblind@gmail.com או בטלפון: 02-5882155.

ק מידע על פעילויות "עלה"

קו מידע שמספרו 02-5880200 מספק מידע כללי על פעילות "עלה".

• המוסד לביטוח לאומי – סניפי מחלקות שיקום

מקוד ארצי של המוסד לביטוח לאומי 6050 *

02-6709743	אגף שיקום – משרד ראשי
04-6328121	סניף חדרה
04-6027507	סניף נצרת
02-6755672	סניף י-ם
03-942672	סניף ראשל"צ
03-6751416	סניף ר"ג
08-6295332	סניף ב"ש
04-8467506	סניף ק.חיים,קרית
04-6529204	סניף עפולה
08-6741122	סניף אשקלון
04-9907352	סניף כרמיאל
08-8514744	סניף אשדוד
08-9777406	סניף המלה
09-8602720	סניף נתניה
04-9528136	סניף נהרייה
04-8544700	סניף חיפה
03-6250672	סניף ת"א
04-6738105	סניף טבריה
03-6152923	סניף בני ברק
03-9114895	סניף פ"ת
08-9345940	סניף החובות
09-7479830	סניף כ"ס

כדאי לבקר באתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il

● **משרד הרווחה**

השירות לעיוור, המשרד הראשי' 02-6708181/2
רכז השמה מחוז י-ם 02-5650142
רכז השמה מחוז חיפה וצפון 04-8619456
רכז השמה מחוז ב"ש ודרום 08-6264912
רכז השמה מחוז ת"א ומרכז 03-5125506
כדאי לבקר באתר משרד הרווחה: www.molsa.gov.il

● **עמותת "עלה" בשיתוף מרכז הלמידה לעיוור**

האוניברסיטה העברית ירושלים, הר הצופים.
טלפון: 02-5882155, פקס: 02-5826166
דוא"ל: lcb@savion.huji.ac.il

● **מרכז שיקום "מגדל אור"**

מפעיל שירות ייעוץ למועמדים המעוניינים להשתלב במוסדות להשכלה גבוהה.
לרשות הפונה ספרייה המספקת מידע על עיסוקים, מקצועות, מקומות לימוד
ותנאי קבלה. המידע קיים בכתב, בהקלטה, במערכת ממוחשבת וכן בכתב
ברייל. **טלפון: 04-8400246**

כתובות לסיוע בהשגת חומרי לימוד:

● **הספרייה המרכזית לעיוורים**

מספקת ספרים מוקלטים או בכתב ברייל לפי הזמנה. כתובת: רחוב
ההסתדרות 4 נתניה. **טלפון: 09-61978714**

● **ספרייה מוקלטת בעמותת "עלה"**

במרכז הלמידה לעיוור האוניברסיטה העברית ירושלים. טלפון: 02-5883199.

● **"מסילה"**

ספרי קודש בברייל לפי הזמנה. **טלפון: 03-5795724**.